

بسم الله الرحمن الرحيم

تدبر در قرآن

سوره : اخلاص

استاد ضرابی ۱۳۸۰

عنوان بحث: موضوع محوری سوره مبارکه اخلاص

محتوای سوره اخلاص، توحید و یگانگی خداوند و بی‌نیازی او از غیر خودش و نیازمندی مخلوقات به اوست. برای سوره اخلاص فضایل زیادی نقل شده است، از جمله اینکه سوره اخلاص در حکم یک سوم قرآن است و سه بار خواندن آن معادل یک ختم قرآن است. در روایات بر خواندن این سوره در نمازهای روزانه تاکید فراوان شده است.

در روایتی، پیامبر (صلوات الله علیه وآله)، امام علی (علیه السلام) را به سوره اخلاص تشبیه می‌کند و می‌گوید همان‌طور که سه بار خواندن سوره اخلاص، مانند خواندن تمام قرآن است، دوست داشتن امیرالمؤمنین با زبان، قلب و دست (در عمل) دوست داشتن تمام اسلام است.^۱ این سوره یکی از سور چهار قل است.

در قرآن کریم در رابطه با معرفت خدای متعال مضامین هیچ سوره ای عالی تر از سوره توحید نیست. که «نسب حق تعالی است و عقول بشر عاجز است از فهم حقایق و دقایق و اسرار آن.»^۲

به استناد «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ...»^۳ همه به تدبر در قرآن کریم دعوت شده اند. از طرفی بر اساس روایات، فهم این سوره مبارکه را حق متعمقان و صاحبان انظار دقیقه دانسته اند^۴ و این دو امر منافاتی با هم ندارد. زیرا معرفت مراتبی دارد و هر کس به اندازه ظرف خودش می باید استفاده بکند. و اما راه پیدا کردن به آن عمق و آن مراتب عالی مضامین این سوره اختصاص به متعمقین دارد.

پی نوشت:

- (۱) الأُمالي (للصدوق)، ص ۳۴
- (۲) آداب الصلاه امام خمینی ص ۳۰۱
- (۳) نساء آیه ۸۲ و محمد آیه ۲۴
- (۴) آداب الصلاه امام خمینی ص ۳۰۲